

DÅP

2 SPØRSMÅL

1. HVA ER DÅP?

2. HVORFOR ER DU DØPT?
(HVA FOR IKKE?)

HVA FINNER VI UT OM DÅP I DISSE VERSENE?

1. MARK 1:8, APG 1:5, 10:47
2. APG 2:38, 22:16
3. ROM 6:1-4
4. 1 KOR 1:14-17
5. EF 4:3-6
6. TIT 3:5

1. Jesus kom for å døpe med Den hellige ånd. Dette skjer når Ånden tar bolig i mennesker som kommer til tro.
2. Dåpen har med tilgivelse å gjøre.
3. Dåpen symboliserer at vi dør sammen med Jesu død og reises opp igjen til et nytt liv.
4. Dåp er ikke nødvendig for frelse.
5. Det finnes bare én dåp , og den skal symbolisere den kristne enheten.
6. Er det dåpen eller Ånden som gjenføder og fornyer?

DÅPEN S BETYDNING?

- Flommen (1 Pet 3:20-21):** *den gang Gud ventet tålmodig mens arken ble bygd. I den ble noen få mennesker, åtte i alt, **frelst gjennom vann**. Dette er **et bilde på dåpen**, som nå **frelser** også dere. **Dåpen** er ikke å vaske kroppen ren for skitt, men en **bønn** til Gud om en god samvittighet, i kraft av Jesu Kristi oppstandelse...*
 - Sivsjøen (1 Kor 10:1-2):** *Våre fedre i ørkenen var alle under skyen, og alle **gikk de gjennom havet**. Alle ble **døpt** til Moses i skyen og i havet...*
 - Omskjærelse (Kol 2:11-12):** *I ham ble også dere omskåret, men ikke av menneskehender. Dere ble omskåret med Kristi omskjærelse da dere **kledde av dere** den kroppen som kjøttet har makten over. For **i dåpen ble dere begravet** med ham, og i den ble dere også **reist opp** med ham, ved troen på Guds kraft, han som reiste Kristus opp fra de døde.*
- Forbindes med frelse gjennom vann, tro (Noah m/fam gikk inn i arken fordi de trodde Gud) og om en god samvittighet (fordi du har fred med Gud?)**
 - Forbindes med utfrielse og et fellesskap med Jesus hvor man får del i hans frelse slik Israel fikk del i utfrielsen ved Moses.**
 - Symboliserer den åndelige omskjærelsen som Jesus utfører ved at vi legger av oss det gamle mennesket og kler på oss det nye i Jesus. Det nye paktstegnet.**

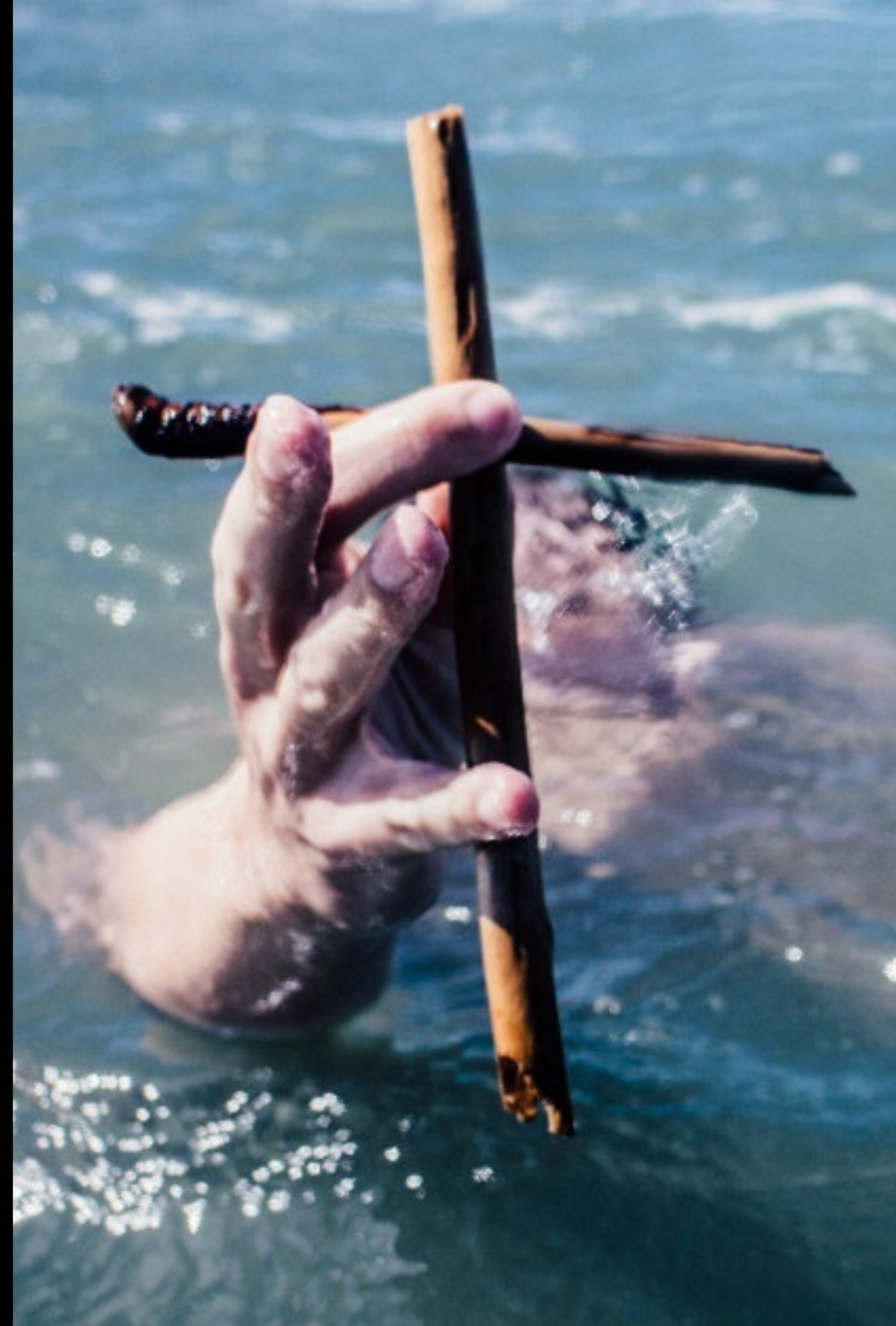
KORRESPONDERER OMSKJÆRELSE OG DÅP?

Hvis de korresponderer, må betydningene henge sammen:

1. **Frelser ikke.** Abraham ble rettferdiggjort *av tro* — *før* omskjærelsen (Rom 4:10-11).
2. **Personlig tro ikke avgjørende.** Abrahams tjenere ble også omskåret, tro nevnes ikke (1. Mos 17:23).
3. **Utført på spedbarn.** Gutter ble omskåret 8 dager gamle.
4. **Garanterer ikke tro.** Israel falt fra hele tiden.
5. Forskjell: I NT får begge kjønn paktstegnet - fordi de er like i Kristus? (Gal 3:28)

DÅPENS BETYDNING?

Dåpen forbindes med tilgivelse, frelse og med å få Den hellige ånd, den symboliserer vår åndelige død og oppstandelse med Jesus, og den er tegnet på at vi tilhører den nye pakt.

ULIKE SYN PÅ DÅP

- *Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. Ved dette skal alle forstå at dere er mine disipler: at dere har kjærlighet til hverandre. (Joh 13:34-35)*
- "The main things are the plain things and the plain things are the main things."
- Bibelen sier tydelig at vi skal døpe, men den sier ikke tydelig hvordan.

1. TROENDES DÅP

A. BIBELSKE ARGUMENTER

- ***Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem... (Matt. 28:19)***
Gjør disipler først, deretter døpe. Sa ingenting om spedbarn.
- ***Peter svarte dem: "Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse for syndene, og dere skal få Den hellige ånds gave." (Apg 2:38)***
Snakker om omvendelse, nevner ikke barna.
- ***Den som tror og blir døpt skal bli frelst. (Mark 16:16)***
Tro kommer før dåp, og ingen annen form for dåp nevnes i Bibelen.

B. HISTORISKE ARGUMENTER

- Vi har tydelige eksempler på at troendes dåp var vanlig i de første århundrene.
- Ingen tydelige tegn på en praksis med å døpe barn på apostlenes tid.
- De tidligste kirkefedrenes utsagn hvor barnedåp forbindes med apostlene er ikke overbevisende.

C. SVAR PÅ "BARNEDÅP-VERS"

- **"Døpt med hele sitt hus"** (Apg 11:14, 16:15, 16:31-34, 18:8, 1 Kor 1:16): Mulig det inkluderte småbarn, men vi kan ikke vite sikkert. Lite trolig at barna var til stede under forkynnelsen, og ingenting tyder på at spedbarn ble døpt. F.eks. sier Apg 10:2 at hele Kornelius' hus fryktet Gud (—> 11:14).
- **Forbindelsen til omskjærelse:** Bare gutter. Israel ble utvalgt og alle var automatisk en del av Guds folk. I NT er Guds folk åndelig. Gud ga tydelig bud om omskjærelse, men ikke om å døpe både gutter og jenter født av kristne foreldre.

D. OPPSUMMERING

- Det synes best å døpe i tråd med hva NT sier. Det er sikrest å gå på det vi vet, ikke hva som *kan* ha skjedd.
- Troendes dåp beskytter mot den misforståelsen at dåpen frelser fordi den *symboliserer* frelse.
- Dåp er først og fremst en symbolsk handling som tegn på ens personlige omvendelse.

2. BARNEDÅP

A. BIBELSKE ARGUMENTER

I. En annen tilnærming enn kun enkeltvers:

- Ingen direkte bud men heller ingen forbud.
- Kan godt ha skjedd da de ble døpt "med hele sitt hus" i Apg.
- Heller ingen episoder i NT hvor barn av kristne foreldre ble døpt med "troendes dåp". Bibelen sier ingenting om hva man gjorde med barna.

A. BIBELSKE ARGUMENTER

II. Barna har en spesiell plass:

- *Da Jesus så det, ble han sint og sa til dem: "La de små barna komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike tilhører slike som dem. Sannelig, jeg sier dere: Den som ikke tar imot Guds rike slik som et lite barn, skal ikke komme inn i det."* (Mark 10:14-15).
 - ▶ Vi må bli som barn for å komme inn i Guds rike, ikke at vi må bli voksne.
 - ▶ Brukes også som argument for barnevelsignelse siden Jesus velsigner barna i v. 16
- *I samme stund jublet han i Den hellige ånd og sa: "Jeg priser deg, Far, himmelens og jordens Herre, fordi du har skjult dette for vise og forstandige, men åpenbart det for umyndige små. Ja, Far, for dette var din gode vilje." (Luk 10:21)*

A. BIBELSKE ARGUMENTER

III. I GT-bildene som brukes om dåp ser vi at Gud handler med **familier** (kollektivt) framfor individuelle personer:

- 1 Pet 3,20-21: Hele Noahs familie er med ham i arken
- 1 Kor 10,1-2: Hele Israel gikk gjennom havet
- Kol 2,11-12: Abraham blir påbudt å omskjære alle mannlige medlemmer av sitt hus (1 Mos 17).

A. BIBELSKE ARGUMENTER

IV. Barna inkluderes tydelig noen steder:

- *Peter svarte dem: "Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse for syndene, og dere skal få Den hellige ånds gave. **For løftet gjelder dere og barna deres og alle som er langt borte, så mange som Herren vår Gud kaller på.** (Apg 2:38-39)*
 - ➔ Derfor liten grunn til å tvile på at "døpt med hele sitt hus" ville inkludere alle barn som tilhørte familien.
- *For den ikke-troende mannen blir regnet som hellig på grunn av sin kone, og den ikke-troende kvinnen blir regnet som hellig fordi mannen er en troende bror. Ellers ville jo barna deres være urene, men nå er de hellige. (1 Kor. 7:14)*
 - ➔ Kan bare bety at barna tilhører Guds folk i den nye pakt og derfor vil det være naturlig å gi dem paktstegnet.

B. HISTORISKE ARGUMENTER

- Kirkehistorien har en verdi, ikke bare det første århundret.
- Barnedåp er bekreftet så tidlig som av Ireneus (ca. 130-200 e.Kr.) med en referanse tilbake til apostlene.
- Problematisk å si at alle etter det tok feil helt til gjendøperbevegelsen på 1500-tallet.

DEN AUGSBURGSKE BEKJENNELSE

Om dåpen lærer de at den er nødvendig til frelse, og at Guds nåde blir budt fram ved dåpen, og at barna bør døpes, de som blir mottatt i Guds nåde, når de ved dåpen er overgitt til Gud. De fordømmer gjendøperne som forkaster barnedåpen og påstår at barna blir salige uten dåp.

LUTHER:

“Gud kan frelse uten dåp, slik som vi tror at spedbarn som ikke er døpt ikke går fortapt pga dette. Men i kirken må vi bedømme og undervise i tråd med Guds ordnede kraft, at uten den ytre dåpen blir ingen frelst. Guds ordnede kraft gjør vann vått, gjør at ild brenner osv. Men i Babylon fortsatte Daniels venner å leve uskadet midt inne i ilden (Dan 3:25). Dette skjedde gjennom Guds absolutte kraft, men han påbyr oss ikke å handle i tråd med denne absolutte kraft, for han vil at vi skal handle i tråd med hans ordnede kraft.”

C. OPPSUMMERING

- Bibelen sier ikke tydelig at barn av kristne foreldre skal døpes, men kirken har alltid ment dette.
- Dette er naturlig fordi Bibelens kultur er kollektiv framfor individualistisk.
- Siden de første kristne var jøder, ville det være naturlig for dem å la barna bli døpt siden de kunne bli omskåret. Det er heller ikke nedskrevet i NT at noen lurte på dette.
- Dette gir også mening fordi dåp ikke er et tegn på omvendelse og tro hos den døyte, men et paktstegn og derfor tegnet på hva Gud har gjort for oss.
- Ulike syn/liturgier på om det "skjer noe" i dåpen (om arvesynden fjernes, eller om frelse og Den hellige ånd gis).

KONKLUSJON?

Det er naturlig å bli døpt når du tror på Jesus. Det er mindre viktig hvordan det skjer så lenge det skjer.

Hvis måten var avgjørende, hadde kanskje Gud sagt det tydeligere i Bibelen?

CHARLES SPURGEON

www.princeofpreachers.org

"Baptism, if not essential to your salvation, is essential to your obedience to Christ."

NATTVERD

JESUS

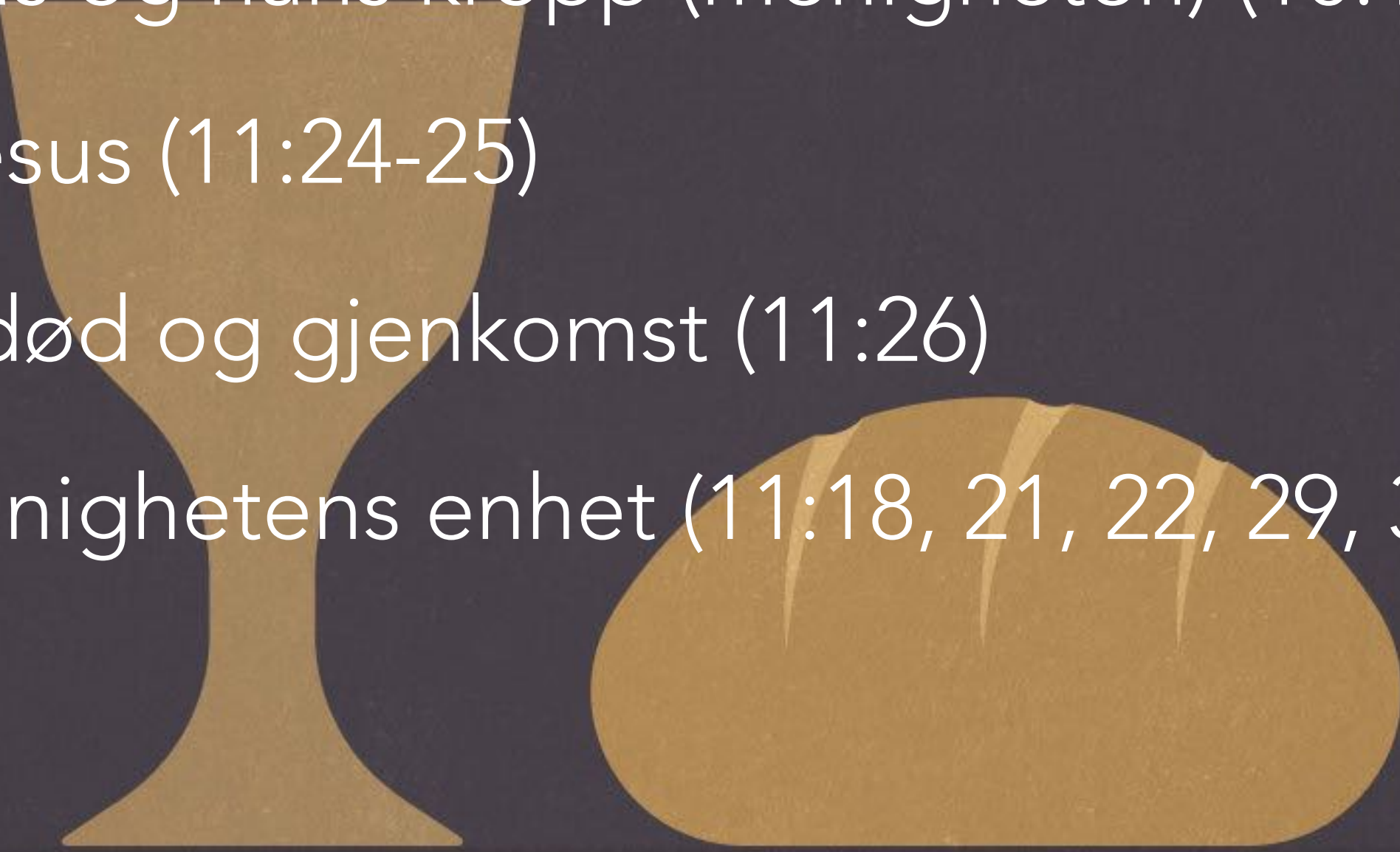
- Så tok han et beger, ba takkebønnen og sa: "Ta dette og del det mellom dere. For jeg sier dere: Fra nå av skal jeg aldri mer drikke av vintreets frukt før Guds rike er kommet." Så tok han et brød, takket og brøt det, ga dem og sa: "Dette er min kropp, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg." På samme måte tok han begeret etter måltidet og sa: "Dette begeret er den nye pakt i mitt blod, som blir utøst for dere. (Luk 22:17-20)
- For jeg har mottatt fra Herren det jeg også har gitt videre til dere: I den natt da Herren Jesus ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det og sa: "Dette er min kropp, som er for dere. Gjør dette til minne om meg!" På samme måte tok han begeret etter måltidet og sa: "Dette begeret er den nye pakt i mitt blod. Hver gang dere drikker av det, gjør det til minne om meg!" For hver gang dere spiser dette brødet og drikker av begeret, forkynner dere Herrens død helt til han kommer. (1. Kor 11:23-26)

BAKGRUNN FRA GT:

- Hva var påskemåltidet til minne om?
 - ▶ Utgangen fra Egypt
 - ▶ Blodet fra påskelammet på dørkarmene = tegn på tro —> reddet dem
- Hva betyr det da at Jesus sier "gjør dette til minne om meg"?
 - ▶ Han er Påskelammet
 - ▶ Stole på at hans blod ble gitt for oss = tro —> utfrir oss
 - ▶ Påske/pesach/passover: Straffen "går forbi" oss fordi Jesus døde
- Jødene så fram til en utfrielse i fremtiden ved Messias som utgangen fra Egypt pekte fram mot. Jesus er Messias og den de har ventet på.
- Den første nattverd måtte være symbolsk fordi 1) Jesus ikke var død ennå, og 2) påskemåltidet var allerede symbolsk.

1 KOR 10-11: 4 HENSIKTER

1. Gi oss del i Jesus og hans kropp (menigheten) (10:16-17)
2. Til minne om Jesus (11:24-25)
3. Forkynne hans død og gjenkomst (11:26)
4. Symbolisere menighetens enhet (11:18, 21, 22, 29, 33)

nattverd = norr. "kveldsmåltid"

På 100-tallet hadde nattverden blitt flyttet til morgengudstjenesten og dermed tatt ut av sin måltids-kontekst.

Det var ikke lenger et måltid, bare brød og vin ble beholdt.

DET KATOLSKE SYN

- 800-tallet: Radbertus mente det skjer et mirakel under innstiftelsesordene: Elementene forvandles til Jesu faktiske kropp og blod.
- *1215: "Transsubstansiasjonslæren" vedtatt, dvs. at det sanselige forblir det samme, men substansen (den indre "essensen") forandres til Jesu fysiske kropp og blod. Nattverden er et offer til Gud.*

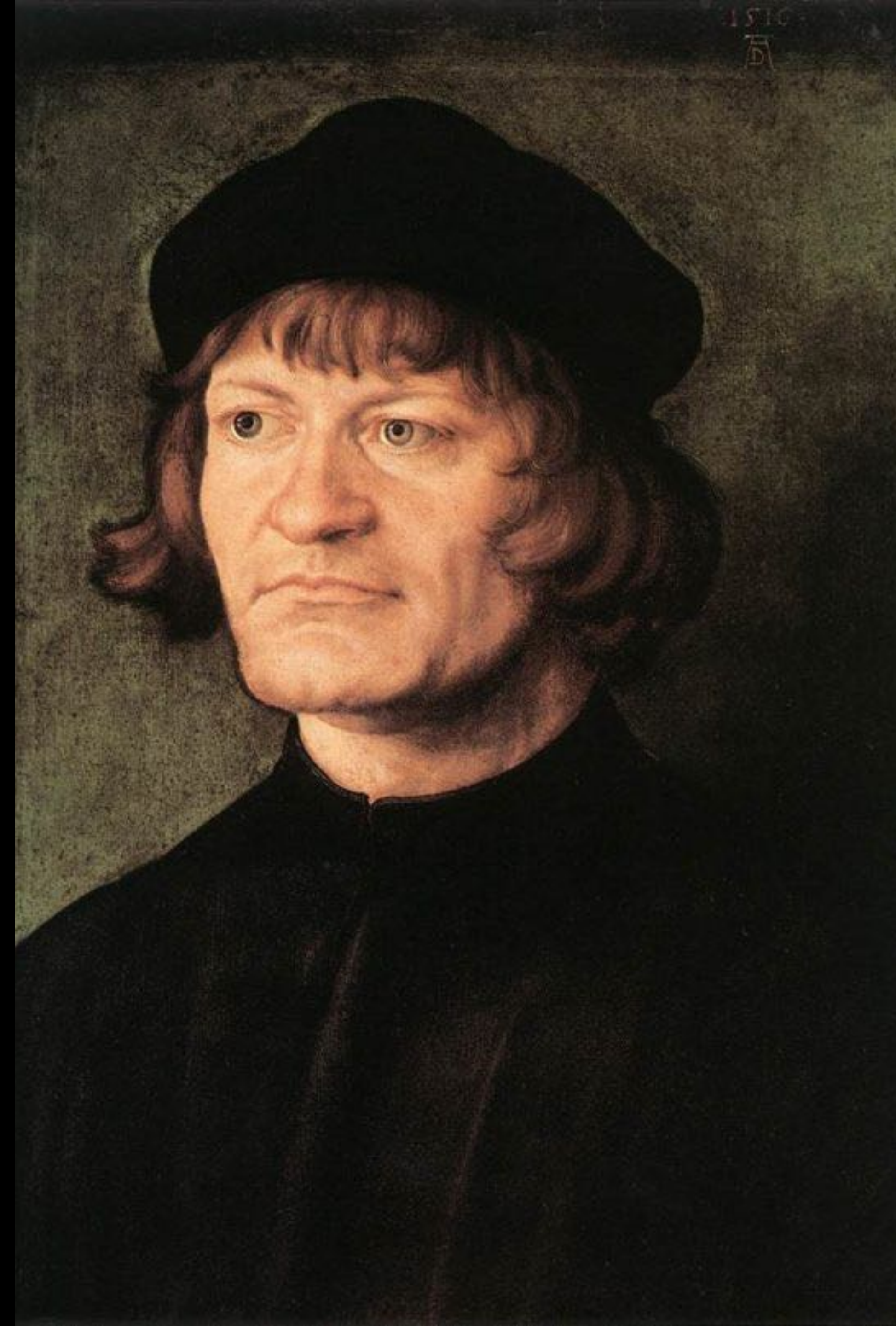
MARTIN LUTHER (1483-1546)

- Gikk imot 3 ting:
 1. At folket ikke fikk del i begeret
 2. At elementene ble endret
 3. At nattverden er et offer
- Punkt 3 viktigst: At presten hevder å ofre Jesu faktiske kropp og blod til Gud som en gjentakelse av offeret på korset.
- *Ville ikke spekulere i hvordan Kristus var til stede, men mente at innstiftelsesordene førte til "den sakramentale forening" av brød/kropp og vin/blod. Begge deler samtidig.*
- "Kristi legeme og blod *i sannhet er til stede...*". (Den augsburgske bekjennelse)

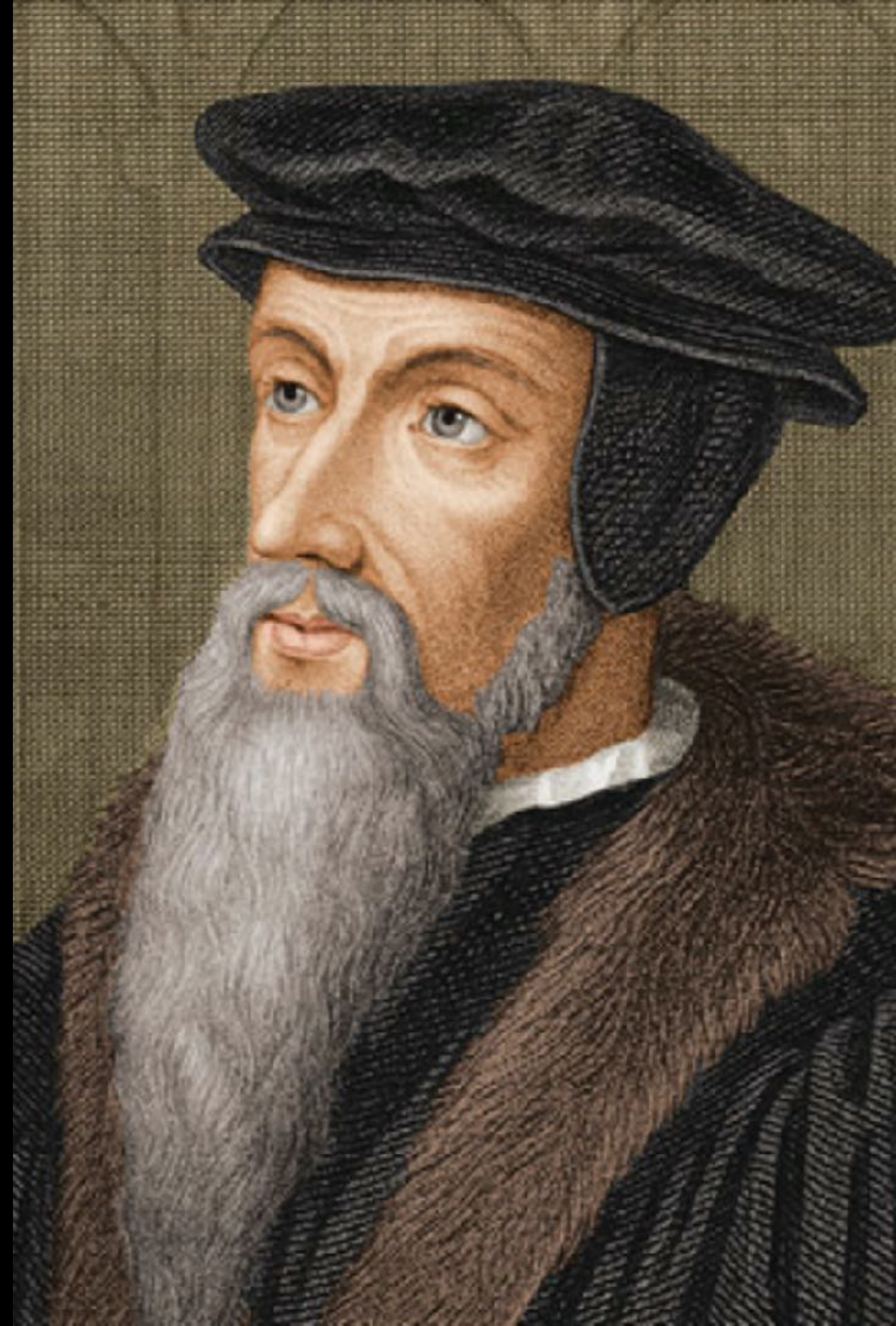
ULRICH ZWINGLI (1484-1531)

- Sveitsisk reformator, sammen med Calvin regnes som grunnlegger av den reformerte kirke.
- "Dette er min kropp" betyr "dette representerer min kropp" og må tolkes billedlig på samme måte som "jeg er"-utsagnene til Jesus.
- *Ikke mer enn et symbolsk minnesmåltid ("gjør dette til minne om meg") om hva Jesus gjorde for oss. Mente likevel at Kristi "åndelige nærvær" var der pga menighetens tro.*
- Nattverd er verdifult pga det den betyr: Fellesskap med Kristus for styrke og fellesskap med andre for enhet.

JEAN CALVIN (1509-1564)

- Kan virke som en slags mellomting mellom Luther og Zwingli, men er uavhengig.
- Delvis enig med Luther: at Jesus virkelig er til stede. Uenig med Zwingli i at det bare er et minnesmåltid.
- *Det er symbolsk, men symbolene bringer Kristi nærvær til oss. Vi mottar virkelig Jesu kropp og blod, men på en åndelig måte.*

KONKLUSJON?

Et måltid til minne om at Jesus døde for oss og at han kommer tilbake, og som skal symbolisere menighetens enhet som hans kropp.

Vi må ta på alvor at Paulus sin hensikt med å forklare nattverden er for å hindre splittelse.

Når vi gjør dette som hans menighet, er Jesus midt i blant oss ved sin Ånd og møter oss når vi kommer til hans bord.